Így élték meg a magyarok a magyar családok a koronavírus járványt

https://www.penzcentrum.hu/egeszseg/20210805/atfogo-kutatas-keszult-igy-eltek-meg-a-magyar-csaladok-a-koronavirus-jarvanyt-1116507

2021. augusztus 8.

A koronavírus miatti korlátozások – az óvodák, iskolák bezárása, a home office munkavégzés, a szabad mozgás beszűkülése, a személyes kapcsolatok mellőzése – váratlanul, alapjaiban változtatta meg az életünket. Nagy kérdés ugyanakkor, hogy valójában mindez mekkora terhet rótt ránk fizikailag, pszichésen, illetve anyagilag.

Hogy kiderüljön, pontosan miként élték meg az elmúlt másfél évet a magyar családok, a Pénzcentrum, a Médiaunió, és a Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS) közös online, nem reprezentatív kutatást készített. Ennek eredményeit fogjuk most ismertetni. Mielőtt a lényegre térnénk, ismerjük meg a kitöltői bázist!

A kérdéseinkre több mint 2400-an válaszoltak, a nemek szerinti megoszlás tekintetében a nők vannak többségben a férfiakhoz képest (60,5% és 39,5%). A kutatás nem reprezentatív, a felmérés a Pénzcentrum online olvasói körében készült. A válaszolók 28,2 százaléka él Budapesten, 23 százalék megyeszékhelyen, megyei jogú városban, 31 százalék egyéb városban, 17,8 százalék pedig községben. A válaszadók több mint felének (52,8%) felsőfokú végzettsége van, harmaduknak érettségije, 11,9 százalék végzett szakmunkásképzőt, szakiskolát, 2,2 százalék legmagasabb iskolai végzettsége 8 osztály vagy ennél alacsonyabb

A legtöbben ugyanannyit, vagy többet keresnek, mint egy éve

A válaszokból kiderült, hogy a kitöltők között többségben vannak azok, akik okos beosztással jól kijönnek a jövedelmükből (37,5%), 16,1 százalék pedig egyenesen azt mondta, hogy gond nélkül megél.

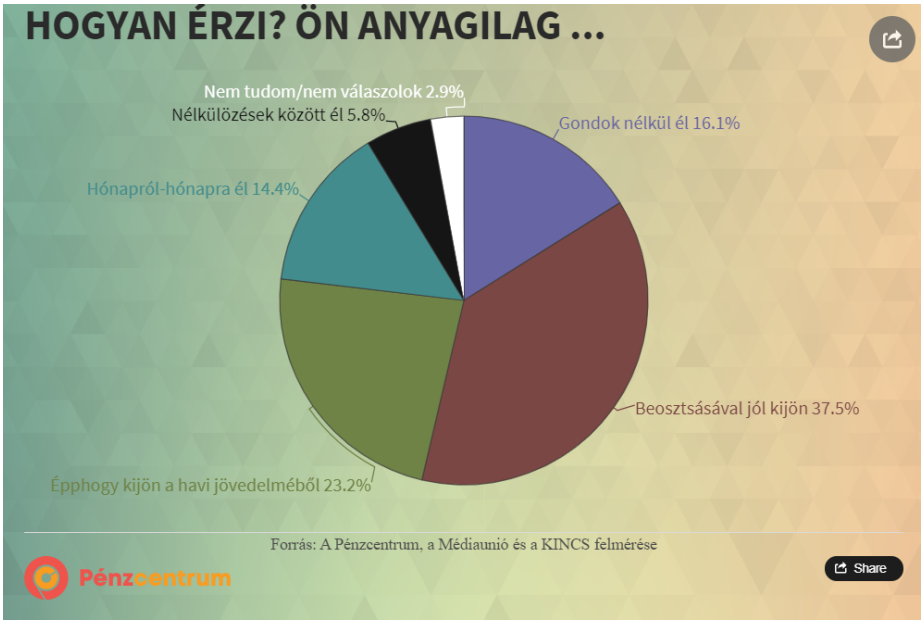

Ugyanakkor egy jelentős tábor épphogy kijön a pénzéből (23,2%), vagy hónapról-hónapra él (14,4%). 5,8 százalék válaszolta azt, hogy nélkülözésben él. Arra is rákérdeztünk, hogy a kitöltőknek hogyan alakult a jövedelme az egy évvel korábbihoz képest.

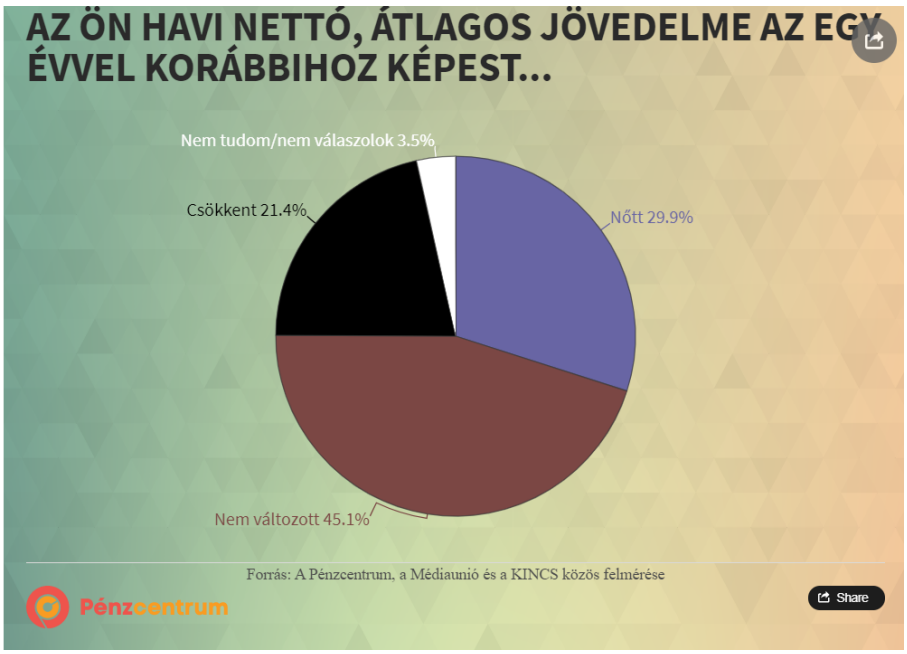

29,9 százalék mondta azt, hogy még többet is keres, mint 2020. hasonló időszakában, a legtöbbeknek (45,1%) pedig ugyanannyi a fizetése, mint egy évvel korábban. Csökkenő jövedelmekről 21,4 százalék számolt be a felmérésben.

Elszigeteltség, erősödő kapcsolatok

Kiderült, hogy a járvány alatt inkább a szűkebb környezetünkre számíthattunk: a vonatkozó kérdésben a kitöltők legjellemzőbben a legközelebbi hozzátartozókat (párjuk, gyermekeik) jelölték meg olyan személyként, akikre inkább igen, vagy teljes mértékben számíthattak a járvány alatt. Érdekesség, hogy a barátokat többen jelölték meg a "teljes mértékben számíthattam rá" kategóriában, mint a testvérüket.

Viszont az is kitűnik, hogy a társadalom fiatalabbik hányada igyekezett megtartani a távolságot a járvány szempontjából legsérülékenyebb idősekkel. Legalábbis a felmérésben válaszoló nagyszülők több mint 70 százaléka azt mondta, nem számított unokái segítségére a járványidőszak alatt.

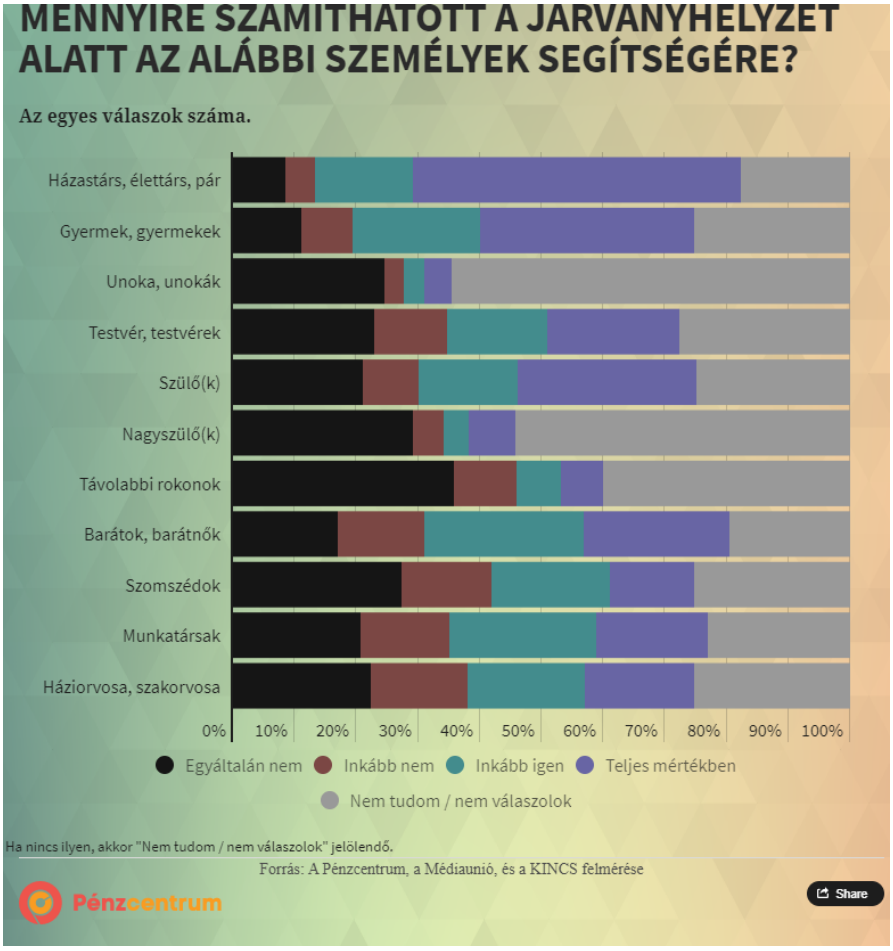

Emellett látszik, hogy míg a szűkebb család tagjai közelebb kerültek egymáshoz, a távolabbi rokonok viszont eltávolodtak egymástól, ami szintén a lezárásoknak köszönhető. A kitöltők 77 százaléka egyáltalán nem, vagy inkább nem számíthatott távolabbi rokonaira a járványhelyzet alatt.

Viszont összességében az elszigeteltség a személyes kapcsolatainkat annyira nem építette le, a felsorolt csoportok mindegyikénél döntő többségben voltak azok, akik a "nem változott" rubrikát ikszelték be az ezt firtató kérdésünkre.

Akik másképp vélekedtek, azoknak jellemzően épphogy inkább javultak a kapcsolatai egy-egy csoporttal. Kivételt csak a nagyszülők és a távolabbi rokonok jelentettek, akik esetében a "nem változotton" után azok vannak a legtöbben, akik szerint romlott a kapcsolatuk az érintettekkel.

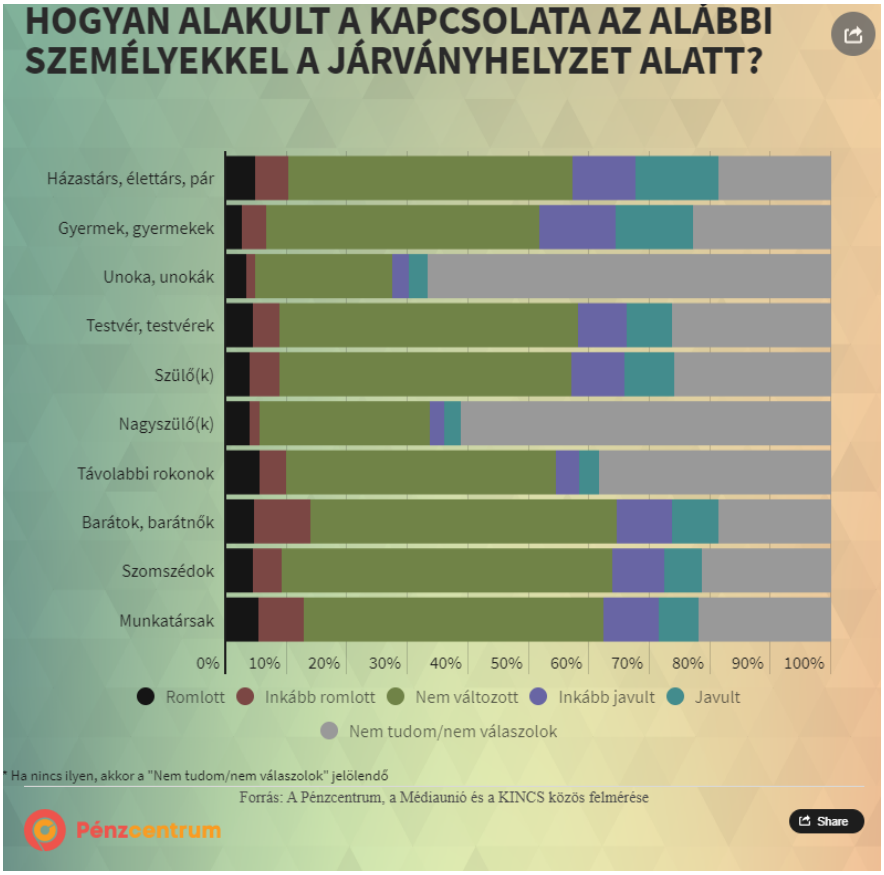

Kapcsolataink javultak, de a társadalom nem lett jobb

Az eredmények alapján kimondható, hogy a járványhelyzet összehozta a családokat. Legalábbis az érdemben válaszolók majdnem 80 százaléka szerint jobb lett a kapcsolatuk a családjukkal. Nagyjából ugyanennyien értettek egyet azzal, hogy a koronavírus-járvány ráébresztette őket arra, hogy a családdal való kapcsolat a legfontosabb. 64 százalék mondta azt, hogy teljes mértékben, vagy inkább igaz rá, hogy a járvány hatására bensőségesebb lett a kapcsolata gyermekével, gyermekeivel.

A magyar társadalom reakcióiról azonban megosztottabbak a válaszadók, sőt! A kitöltők több mint fele szerint a vészhelyzetben nem lettek együttérzőbbek az emberek. Több mint 60 százalék azzal az állítással sem értett maradéktalanul egyet, hogy a vírushelyzetben nagyobb lett az összefogás a társadalomban.

A megkérdezettek nagyjából fele-fele arányban értettek egyet azzal, hogy a COVID hatására többet törődünk az idősekkel, és az is hasonlóan megosztja a kitöltőket, hogy a szomszédok jobban figyelnek-e egymásra, amióta kitört a világjárvány.

Különböző kifogások az oltás ellen

Mint kiderült, a válaszadók családjainak 44,6 százalékában kapta el valaki a koronavírust, 9,7 százaléknál még kórházi kezelésre is szükség volt. Az eredményekből látható, hogy a válaszadók többsége elkötelezett a COVID-oltás mellett: 73,2 százalék már mindkét adagot megkapta, 4,1 százalék rendelkezett egy dózissal a kérdéssor kitöltésekor. 4,7 százalék még mindig nem döntött a kérdésben, 13 százalék pedig teljesen elzárkózik bármilyen vakcinától.

Az okok között sokan azt jelölték meg, hogy már átestek a fertőzésen. De akadt olyan is, aki egészségi állapota miatt nem szeretné beadatni egyik koronavírus elleni vakcinát sem, valamint az olyan konteók is népszerűek voltak, hogy "a génmanipuláló szer nem védőoltás!"

Többen is arról vallottak a kérdőívben, hogy csak külső nyomásra kérték a vakcinát: legtöbben a védettségi kártyát szerették volna megkapni, hogy bárhová szabadon beléphessenek, szabadon utazhassanak. Másokat a környezetük bírt rá a vakcinára.

Több stressz és tévé, kevesebb mozgás

Felmérésünkben arra is rákérdeztünk, hogyan változott a kitöltők életmódja, életvitele egészségügyi szempontból - itt több választ is meg lehetett jelölni. 46,5 százaléknak nem változott lényegesen az életmódja, ám akinek valami más lett az életében, az jellemzően inkább kedvezőtlen irányba változott a korlátozások hatására.

26,7 százalék többet stresszel, 25,1 százalék pedig azt jelölte meg, hogy több tévét néz a járvány kezdete óta, 22,8 százalék kevesebbet mozog. 8,9 százalék többet eszik, 6,9 százaléknyian pedig gyakrabban él kedélyjavító szerekkel, amióta tart a járvány.

17,2 százalék jelölte meg azt, hogy többet pihen, amióta kitört a koronavírus. Nagyjából ugyanannyian kezdtek el többet mozogni vagy egészségesebben táplálkozni (14,7% és 14,3%), új hobbiba, aktivitásba 10,5 százalék kezdett.

Így változtak a médiafogyasztási szokásaink

A felmérésben rákérdeztünk arra is, hogy mennyiben változtak a kitöltők médiafogyasztási szokásai a járvány alatt. Az eredményekből az látszik, hogy a világjárvány elsősorban a

nyomtatott sajtóról szoktatta le az embereket: 26,7 százalék mondta azt ugyanis, hogy kevesebb újságot olvasott, 22,3 százlék pedig a rádióról szokott le.

Ez logikus is, hiszen a lezárások alatt kevesebb lehetőség volt eljutni az újságoshoz, rádiót pedig javarészt vezetés közben hallgat az ember, amit szintén hanyagoltunk a legnehezebb időkben. Ami azonban meglepő, hogy 36,4 százalék még hangoskönyvet is kevesebbet hallgatott, holott a vírus előtt ez még bevett szokása volt.

A magyar médiafogyasztók inkább az internetre költöztek: a válaszadók 41,4 százaléka állította, hogy többet netezett a járványidőszak alatt. 31,4 százalék néz több videós tartalmat, 26,3 százalék pedig arról vallott, hogy a közösségi oldalakon lóg többet.

Megválogatjuk a COVID-híreket, már túl sok van belőlük

Mivel a koronavírussal kapcsolatos hírek több mint másfél éve gyakorlatilag leuralják a magyar médiát, ezekről is kikértük a válaszadók véleményét. Több mint 70 százalék értett egyet valamennyire azzal az állítással, hogy túl sok a védőoltásokkal kapcsolatos hír a médiában. 50,8 százalék pedig azt is mondta, hogy egyenesen kerüli a COVID-ról szóló cikkeket, híreket, és csak 9,7 százalékra igaz teljes mértékben, hogy minden koronavírussal kapcsolatos hír érdekli.

39,4 százalékra igaz valamilyen mértékben, hogy már ki sem tud igazodni a rengeteg, vírussal kapcsolatos tartalom között, ugyanakkor a kitöltők több mint fele mondta azt, hogy naprakésznek érzi magát a témában. A felmérésben résztvevők 50,5 százalékára igaz valamilyen mértékben, hogy a koronavírusról szóló hírek szorongóvá, feszültebbé teszik őket.

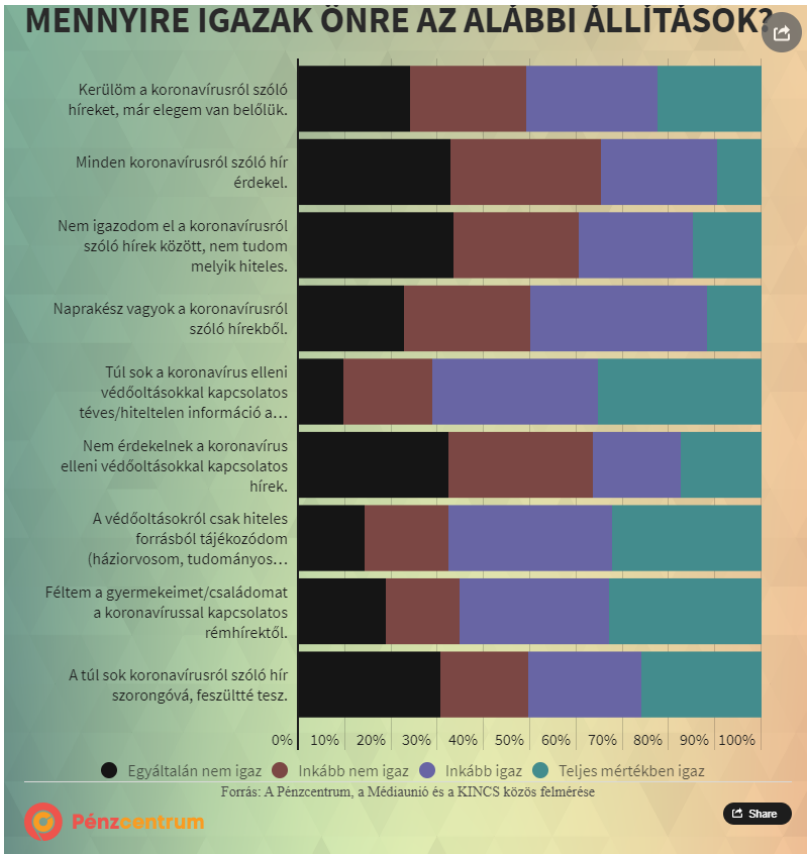

A COVID-dal kapcsolatos rémhírek miatt is aggódnak a válaszadók: harmadukra teljes mértékben igaz, hogy féltik családjukat, gyermekeiket az álhírektől - nagyjából ugyanennyien ikszelték be az "inkább igaz" opciót is.

A vakcinákkal kapcsolatos hírekről 17,6 százalék mondta azt, hogy egyáltalán nem érdeklik őket, 18,9 százalék is "inkább igaznak" jelölte az állítást. 32,2 százalék látja úgy, hogy a védőoltások kapcsán csak hiteles forrásból (háziorvos, tudományok publikációk, stb.) tájékozódik és a válaszadók 35,4 százalékára is "inkább igaz" ez az állítás.

Ha a vírusról volt szó, nekik hittünk

Azt is megkérdeztük, hogy a kitöltők honnan tájékozódtak a járványhelyzet aktualitásairól. A legtöbben az internetes hírcsatornákat jelölték meg (77,4%), de a válaszolók több mint fele követte az Operatív Törzs napi tájékoztatóit is, 42,4 százalék pedig a kormányinfókból is igyekezett megtudni az aktualitásokat.

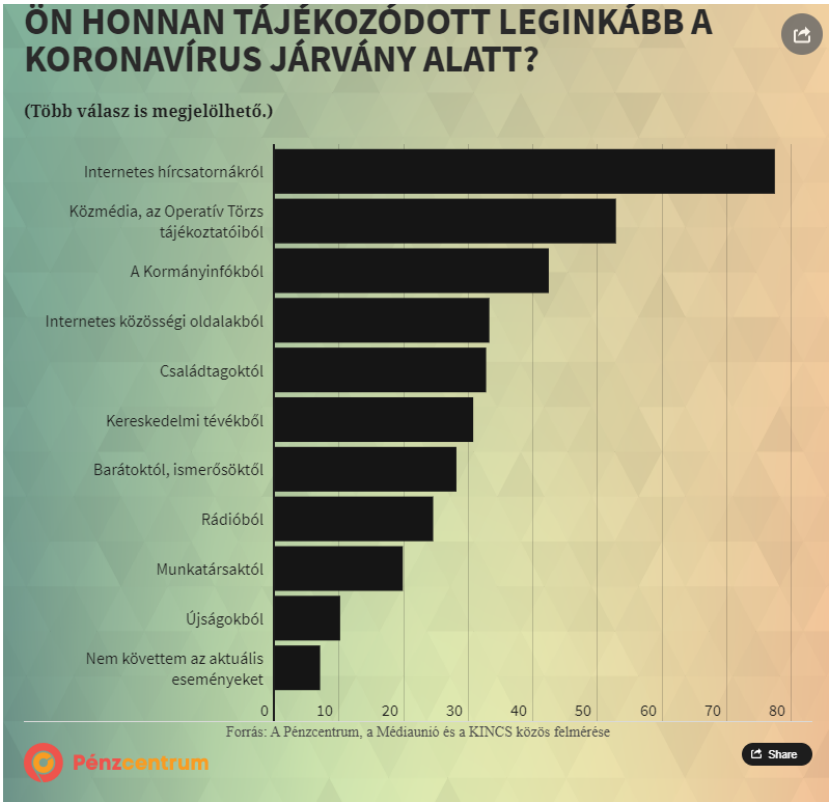

Azonban érdekes, hogy csak a kitöltők 47 százaléka tekintett hiteles forrásként a webes hírcsatornákra, a képzeletbeli dobogó második fokán az Operatív Törzs tájékoztatói állnak, a harmadik pedig a kormányinfó lett - 35,8, illetve 32,4 százalék nevezte meg ezeket hiteles forrásnak.

A legkevésbé a köztéri plakátokra tekintettek hiteles hírforrásként a kitöltők (1,1%), de az újságoknak, rádióknak is kevésbé hittünk, mint a netes felületeken elérhető információknak.

Érdekes, hogy a közösségi oldalak hitelessége nagyjából ugyanakkora volt, mint a barátoké, ismerősöké, de a családjuknak sem hittek sokkal többen, mint a Facebooknak.

A kitöltők ötöde pedig kijelentette, hogy nem talált hiteles hírforrást a járványhelyzetben.

Az idősekkel mobilon, a többiekkel jórészt cseten beszéltünk

Arra is rákérdeztünk a felmérésben, hogy az egyes családtagokkal hogyan folyik a kommunikáció a nehéz időszakban. Az egyik fő állítás nem meglepő: akikkel a legnagyobb valószínűséggel egy háztartásban élünk (a párunk és a gyerekek), azokkal személyesen ment a kommunikáció.

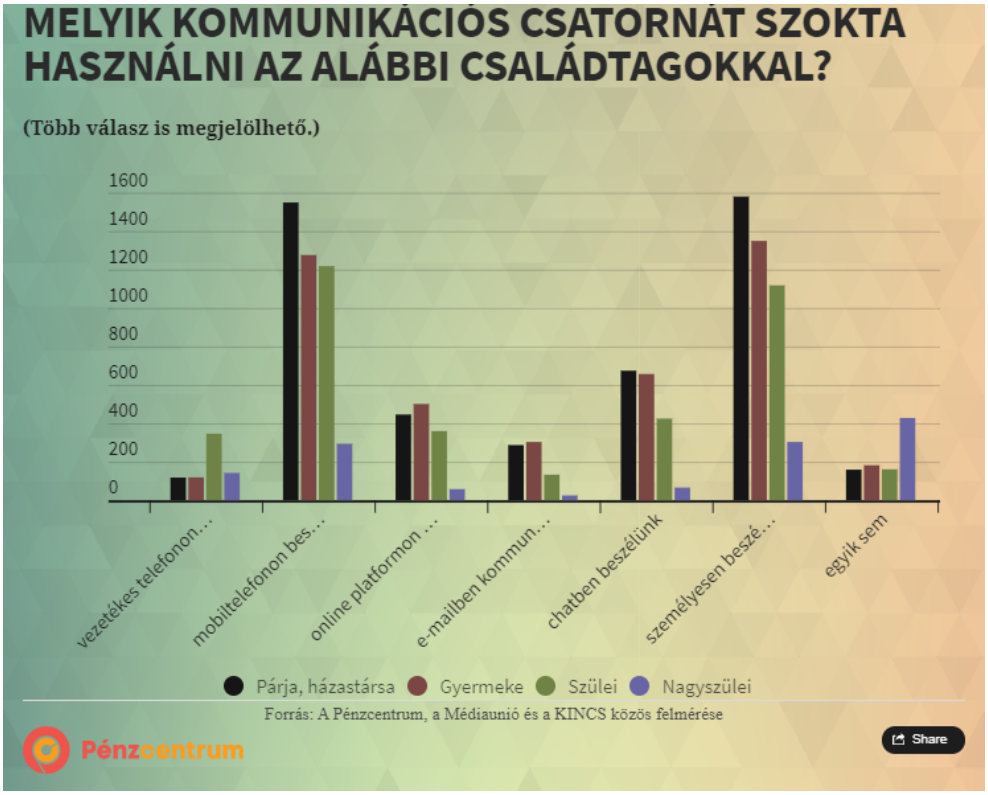

Ezen kívül a legjellemzőbb, hogy mobilon beszélnek a családtagok, a nagyszülőkkel jellemzően ez a fő kommunikációs csatorna. A fiatalabb generációk pedig a csetet és a többi online platformot is preferálják.